

Deventer verhaal

Actie Blik van De Brink.

(Allard van Lenthe, augustus 2018)

Het stadsplein De Brink, het hart van de openbare wegen in de Deventer binnenstad, heeft slechte tijden gekend.

Wanneer ik in 1969 in Deventer kom wonen, is De Brink één grote parkeerplaats. Je kunt als automobilist in de Grote Bisschopstraat bij Praamstra de krant halen en bij Vishandel Rog voor de winkel parkeren om er een harinkje te eten.

Het zal nog erger worden: er ligt bij de gemeente een plan voor de ontsluiting van de binnenstad voor autoverkeer. Er zal een autoweg dwars door het monumentale Bergkwartier worden aangelegd en de Assenstraat zal aan één kant worden afgebroken, zodat daar een busbaan tussen De Brink en het Grote Kerkhof kan worden aangelegd.

Er moet iets tegen worden gedaan. De wal moet het schip keren. Ik richt met Fred van de Burgt de actiegroep Blik van de Brink op.

De eerste actie is een blokkade van auto's op de toegangs- en uitgangswegen.

Fred van de Burgt en ik zetten onze auto's dwars op de weg, ik bij Vroom en Dreesman, hij bij de Waag.

We stappen uit, doen de deur op slot en maken een praatje met de omstanders.

Het autoverkeer zit binnen no-time vast. Ik zie nog de rode koppen van de automobilisten, die briesend hun auto's uitkomen, omdat ze noch voor noch achteruit kunnen.

Wij actievoerders delen ondertussen een actie pamflet uit en stellen voorbijgangers de vraag of ze voor of tegen een autovrije Brink zijn.

Op het actie pamflet staat een tekening van De Brink zoals deze zonder auto's zou kunnen worden. Met terrassen, een fontein, bomen, jeu de boules-plaatsen, wandelaars, spelende kinderen, basketbalveldjes en volièrès.

De tekening was van de Academiëstudent Jan Vlag. We konden hem er nog net van weerhouden, anders had hij er kippen, geiten en pauwen bij getekend.

Na 10 minuten komen er twee agenten.

Die weten niet wat ze er mee aan moeten, dit hebben ze nog niet bij de hand gehad.

'Van wie zijn die auto's?'

We halen onze schouders op, we weten van niks.

Even later komt burgemeester Nico Bolkestein.

Hij heeft die avond een raadsvergadering, maar hij is door de politie gealarmeerd. Hij komt persoonlijk poolshoogte nemen.

Hij kent mij, hij weet me te vinden.

Hij zegt: 'We kunnen elkaar de hand geven, ik ben ook voor een autovrije Brink, maarr.. we zijn ver in de minderheid. En weet: in een democratie gelden de meeste stemmen, u moet meer mensen op andere gedachten brengen, jammer maar helaas...'

Is het Deventer Dagblad al geweest? Roelof Heys? Zijn er foto's gemaakt? Dan heeft u nu wel genoeg publiciteit voor uw actie, dus.. die blokkade is het binnen 5 minuten opgeheven, ja?!'

Wij knikken, we stappen in onze auto's en rijden weg. De actie 'Blik van de Brink' is binnen 30 minuten afgelopen.

Ik kan die avond aan de journalist Roelof Heys van het Deventer Dagblad doorgeven dat 83 van de 121 geënquêteerden voor een autovrije Brink zijn.

De steekproef is niet groot genoeg, dat weten wij ook wel, maar het komt met een kop in de krant: 'Voorstanders van een autovrije Brink!'

De middenstand en de horeca schreeuwen moord en brand.

De actiegroep neemt de woorden van burgemeester Bolkenstein ter harte: er moeten meer mensen op andere gedachten worden gebracht, want in een democratie gelden de meeste stemmen!

We gaan de raadsleden af, maar –met uitzondering van het PSP-lid Noordewier- vangen we bij iedereen bot.

De raadsleden zijn en/of middenstanders en/of automobilisten, die op de Brink willen parkeren.

Ik ga af en toe naar een raadsvergadering en maak mee dat ook burgemeester Bolkenstein moeite heeft met de stem van de meerderheid.

Bij de verdediging van een vernieuwingsvoorstel zegt hij: 'We kunnen niet alles bij het oude laten, dames en heren! Wanneer we in de loop van de geschiedenis alles bij het oude hadden gelaten, dan dreven we nog steeds als Batavieren op boomstammen op de Rijn!'

'Je moet lid worden van een partij!' zegt burgemeester Bolkenstein.

Dat doen we. Met 40 sympathisanten worden we lid van de PvdA-afdeling Deventer.

Binnen die afdeling opereert de Nieuw Links beweging met Stef Huis in 'tVeld als voorganger.

De Nieuw Links-beweging neemt het op tegen de PvdA-wethouders stadsontwikkeling en financiën Harm Timmer en Seef Moester.

Het zet zoden aan de dijk: de nieuwe brede autowegen in de binnenstad gaan niet door.

Over een autovrije Brink wordt een jarenlange strijd gevoerd.

Pas in 1993 wordt De Brink autovrij gemaakt en krijgt het de bijnaam 'Huiskamer van Deventer.'

Er komen terrasjes en bomen en lichtjes op het plein. De Wilhelminafontein wordt in ere hersteld en er komt plaats voor kinderspelen en jeu de boules wedstrijden.

De Brink gaat er uitzien als op de tekening van Jan Vlag van de actiegroep Blik van de Brink. Alleen de basketbalveldjes en de volières ontbreken.

De middenstand en de horeca hoor je er niet meer over.

De Brink wordt een A-locatie, de omzet van de bedrijven zakte niet met de helft, integendeel zij steeg met het tiendubbele.

Foutje, bedankt!

Burgermeester Nico Bolkenstein is bij de heropening van de Brink met pensioen.

Ik maak een praatje met hem en vertel dat ik in het centrum van Keulen heb gezien dat ze daar de autoweg langs de Rijn ondergronds hebben gemaakt. Het dak van die tunnel is nu een

brede promenade met terrasjes langs de Rijn.

Ik vraag hem: 'Is dat niet iets voor de Wellekade in Deventer? Een ondergrondse autoweg tussen de twee IJselbruggen en een wandelpromenade met terrassen en een waterspeelplaats langs De IJssel?'

'Over 20 jaar' zegt hij. 'Heb je een schop? Begin maar vast te graven!'